

ΤΑΞΗ: Γ' ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΣ: ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΜΑΘΗΜΑ: ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Ημερομηνία: Σάββατο 18 Απριλίου 2026
Διάρκεια Εξέτασης: 3 ώρες

ΕΚΦΩΝΗΣΕΙΣ

ΚΕΙΜΕΝΑ

Pleni omnes sunt libri, plenae sapientium voces, plena exemplōrum vetustas; quae iacērent in tenebris omnia, nisi litterārum lumen accederet. Quam multas imagines fortissimōrum virōrum –non solum ad intuendum, verum etiam ad imitandum– scriptōres et Graeci et Latīni nobis reliquērunt! **Quas ego, cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam, semper mihi proponēbam. Colendo et cogitando homines excellentes animum et mentem meam conformābam.** Sic enim –laudem et honestātem solum expetendo, omnes cruciātus corporis et omnia pericula mortis parvi esse ducendo– me pro salūte vestrā in tot ac tantas dimicatiōnes obicere potui.

.....
Num ad hostem vēni et captīva in castris tuis sum? In hoc me longa vita et infēlix senecta traxit, ut primum exsulem deinde hostem te vidērem? Qui potuisti populārī hanc terram, quae te genuit atque aluit? Non tibi ingredienti fines patriae ira cecidit? **Quamvis infesto et mināci animo perveneras, cur, cum in conspectu Rōma fuit, tibi non succurrit: «intra illa moenia domus ac penātes mei sunt, mater coniunx liberique»?** Ergo ego nisi peperissem, Rōma non oppugnarētur; nisi filium habērem, liberā in liberā patria mortua essem. Ego nihil iam pati possum nec diu miserrima futūra sum: at contra hos, si pergis, aut immatūra mors aut longa servitus manet.

.....
Iulia, Augusti filia, mature habēre coeperat canos, quos legere secrete solēbat. Hac re audītā Augustus voluit filiam deterrēre quominus id faceret. Eo consilio aliquando repente intervēnit oppressitque ornatrīces. **Etsi super vestem eārum deprehendit canos, tamen Augustus dissimulāvit eos vidisse et aliis sermonibus tempus extraxit, donec induxit mentiōnem aetātis. Tum interrogāvit filiam, utrum post aliquot annos cana esse mallet an calva.** Cum illa respondisset «ego, pater, cana esse malo», mendacium illi pater obiēcit: «Non dubito quin calva esse nolis. Quid ergo non times nē istae te calvam faciant?»

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να μεταφράσετε τα χωρία που είναι γραμμένα με έντονη γραφή.

Μονάδες 20

B1.α. Να χαρακτηρίσετε με τη λέξη **ΣΩΣΤΟ** ή **ΛΑΘΟΣ** καθεμία από τις παρακάτω προτάσεις με βάση το περιεχόμενό τους.

1. Ο Έλληνας Λίβιος Ανδρόνικος από τον Τάραντα απέδωσε στα Λατινικά την Οδύσσεια του Ομήρου και παρουσίασε ελληνικά δράματα διασκευασμένα στα Λατινικά.
2. Οι Ρωμαίοι επηρεάστηκαν από την αρχαία ελληνική λογοτεχνία μέσα από τη διαδικασία της δημιουργικής πρόσληψης και του ανταγωνισμού.
3. Ο Κάτουλλος είναι πολύ γνωστός ποιητής του κινήματος των «Νεωτερικών».
4. Ο Κικέρων ήταν πολύ διακεκριμένος Ρωμαίος στρατηγός και ιστορικός, θαυμαστής του Θουκυδίδη.
5. Το έργο του Βεργιλίου ήταν πολύ σημαντικό για την εποχή του αλλά δεν επέδρασε στην ιστορία της Ευρωπαϊκής Λογοτεχνίας.

Μονάδες 5

B1.β. Να συμπληρώσετε τα κενά στις παρακάτω προτάσεις επιλέγοντας τη σωστή απάντηση. Στο τετράδιό σας να μεταφέρετε τον αριθμό της ερώτησης και το γράμμα της σωστής απάντησης.

1. Ο Ιούλιος Καίσαρ έγραψε το ιστορικού περιεχομένου έργο του σε μορφή.....
 - α. Απομνημονευμάτων
 - β. Θουκυδίδειας Ιστοριογραφίας
 - γ. Ιστορικής βιογραφίας
2. Ο Πλάτων και ο Τερέντιος έγραψαν.....
 - α. Τραγωδίες
 - β. Έπη
 - γ. Κωμωδίες
3. Οι Ρωμαίοι Κωμωδιογράφοι επηρεάζονται περισσότερο από τη λεγόμενη Νέα Κωμωδία της Ελληνιστικής περιόδου και κυρίως από τον.....
 - α. Αριστοφάνη
 - β. Μένανδρο
 - γ. Απολλόδορο
4. Οι τρεις κορυφαίοι Ρωμαίοι ελεγειακοί ήταν οι.....
 - α. Τίβουλλος, Προπέρτιος, Οβίδιος
 - β. Οράτιος, Προπέρτιος, Οβίδιος
 - γ. Βεργίλιος, Οράτιος, Οβίδιος

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Λ3Α(ε)

5. Το αρχαιότερο πεζό λατινικό έργο της προκλασικής εποχής που σώζεται ανήκει στον.....
α. Κικέρωνα
β. Κάτονα
γ. Ιούλιο Καίσαρα

Μονάδες 5

B2.α. Να εντοπίσετε με ποιες λατινικές λέξεις των κειμένων έχουν ετυμολογική συγγένεια οι παρακάτω ελληνικές λέξεις: **πάθος, ζυγός, βεστιάριο, σερβιτόρος, σκαρίφημα.**

Μονάδες 5

B2.β. Να αντιστοιχίσετε κάθε μια από τις λέξεις της ελληνικής γλώσσας στη **ΣΤΗΛΗ Α** με την ετυμολογικά συγγενή από τη **ΣΤΗΛΗ Β** (δυο λέξεις από τη **ΣΤΗΛΗ Β** περισσεύουν)

ΣΤΗΛΗ Α	ΣΤΗΛΗ Β
α. λύχνος	1. laudem
β. έγκριτος	2. lumen
γ. κατάλοιπο	3. detertere
δ. τρομερός	4. secrete
ε. ομοίωμα	5. dissimulavit
	6. solebat
	7. reliquerunt

Μονάδες 5

Γ1.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

multas imagines: τη γενική πληθυντικού
virorum: την κλητική πληθυντικού
cruciatu: τη γενική πληθυντικού
ingredienti: την αφαιρετική ενικού
filia: την αιτιατική ενικού
re: τη δοτική ενικού
tempus: την ονομαστική πληθυντικού

Μονάδες 8

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2026
Β' ΦΑΣΗ

E_3.Λλ3Α(ε)

Γ1.β. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις:

- plena:** τη δοτική ενικού στο ίδιο γένος στον υπερθετικό βαθμό
cupidus: την αιτιατική πληθυντικού ουδέτερου γένους στον συγκριτικό βαθμό
infelix: την αφαιρετική ενικού αριθμού αρσενικού γένους στον υπερθετικό βαθμό
primum: τον ίδιο τύπο στον συγκριτικό βαθμό
nihil: την αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος
aliis: τη γενική ενικού αριθμού στο ίδιο γένος
istae: την ονομαστική πληθυντικού στο ουδέτερο γένος

Μονάδες 7

Γ2.α. Να γράψετε τους τύπους που ζητούνται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους (όπου χρειάζεται, να λάβετε υπόψη το υποκείμενο):

- iacerent:** το α' ενικό πρόσωπο υποτακτικής υπερσυντελικού στην ίδια φωνή
imitandum: το γ' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής μέλλοντα
potui: το απαρέμφατο παρακειμένου
cecidit: αφαιρετική του σουπίνου
perveneras: δοτική ενικού γερουνδιακού στο θηλυκό γένος
peperisem: το β' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής παρατατικού στην ίδια φωνή
oppugnaretur: το β' ενικό πρόσωπο υποτακτικής παρακειμένου της ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας.
induxit: το β' πληθυντικό πρόσωπο προστακτικής ενεστώτα στην άλλη φωνή
mallet: το β' ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα

Μονάδες 9

Γ2.β. populari, pati: Για καθένα από τα δύο αποθετικά ρήματα να γράψετε στην ονομαστική πτώση ενικού αριθμού τις μετοχές που δανείζονται από την ενεργητική φωνή καθώς και το απαρέμφατο του μέλλοντα. Σε κάθε περίπτωση να λάβετε υπόψη το υποκείμενο.

Μονάδες 6

Δ1.α. «ingredienti»: να αναλύσετε τη μετοχή στην αντίστοιχη δευτερεύουσα πρόταση ώστε η πράξη να ενδιαφέρει από καθαρά χρονική σχέση.

Μονάδες 2

Δ1.β. «ad intuendum (imagines)»: Να δηλώσετε τον προσδιορισμό του σκοπού **α)** με αναφορική τελική πρόταση (**μονάδες 2**) και **β)** με εμπρόθετο τύπο γερούνδιακού χρησιμοποιώντας διαφορετική πρόθεση (**μονάδες 3**).

Μονάδες 5

Δ1.γ. Να αναγνωρίσετε συντακτικά τους παρακάτω όρους:

sapientium (1 ^ο κείμενο):	είναι.....	στο.....
nobis (1 ^ο κείμενο):	είναι.....	στο.....
hostem (2 ^ο κείμενο):	είναι.....	στο.....
hos (2 ^ο κείμενο):	είναι.....	στο.....
sermonibus (3 ^ο κείμενο):	είναι.....	στο.....

Μονάδες 5

Δ1.δ. «ego nisi peperissem, Roma non oppugnaretur»: να δηλωθεί το είδος του υποθετικού λόγου (**μονάδα 1**) και να τραπεί έτσι ώστε να δηλώνει υπόθεση δυνατή ή πιθανή στο παρόν – μέλλον (**μονάδες 2**).

Μονάδες 3

Δ2.α. «quin calva esse nolis»: να αναγνωρίσετε το είδος και τη συντακτική λειτουργία (**μονάδα 1**), την εισαγωγή (**μονάδα 1**) και την εκφορά (έγκλιση και χρόνο) της δευτερεύουσας πρότασης (**μονάδες 2**).

Μονάδες 4

Δ2.β. «intra illa moenia domus ac penates mei sunt, mater coniunx liberique»: να μεταγράψετε την κύρια πρόταση ως ευθεία ερώτηση ολικής άγνοιας στην οποία περιμένουμε καταφατική απάντηση και να δηλώσετε μονολεκτικά την απάντηση.

Μονάδες 3

Δ2.γ. «(Augustus) oppressit ornatrices»:

α) Να μετατρέψετε το ρήμα της πρότασης σε τελικό απαρέμφατο εξαρτώμενο από το ρήμα **debeo**. Το ρήμα **debeo** να τεθεί στο κατάλληλο πρόσωπο του παρακειμένου (**2 μονάδες**).

β) Στη νέα πρόταση να αντικατασταθεί το **debeo** + **απαρέμφατο** από τον αντίστοιχο τύπο της παθητικής περιφραστικής συζυγίας (**3 μονάδες**).

Μονάδες 5

Δ2.δ. «Colendo et cogitando homines excellentes (ego) animum et mentem meam conformābam»: να μετατρέψετε τον ευθύ σε πλάγιο με εξάρτηση από τη φράση **Cicero dixit...** Να λάβετε υπόψη ότι το πρόσωπο που μιλάει είναι ο **Κικέρωνας**!

Μονάδες 3